

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVEGZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfigyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-
választmánya Kolozsvárt 1921. évi december
hó 10. napján, d. u. 1/4 órakor az egyesület
Attila-utca 10. sz. alatti székházában

rendes ülést tart,

amelyre a választmány tisztelt tagjait meghívja.
Kolozsvárt, 1921. november hó 26-án.

Az elnökség.

Tárgysorozat:

1. Elnöki bejelentések.
2. Titkári jelentések.
3. Esetleges indítványok.

Szemle.

A mezőgazdasági munkaidő és munkafeltételek
nemzetközi szabályozása. — 20 millió lel a
gazdák zsebére. — „Dragi sateni.”

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal most
tartotta meg III. közgyűlését Genfben. A N.
M. H. elnöksége azt a javaslatot terjesztette a
közgyűlés elé, hogy a kötelekékbe tartozó 40
állam tegyen saját körében olyirányú intézke-
déseket, hogy a mezőgazdasági munkaadók és
munkások kollektív szerződésébe vegyék bele
az évenkénti munkaórák megengedhető leg-
magasabb számát, amelyek között azután a kü-
lönféle gazdasági és égvői viszonyoknak meg-
felelően változhatnak.

A francia kormány képviselője rámutatott
a gyári és mezői munka feltételei és körülmé-
nyei közötti különbségre. Kiemelte felszólalá-
sában, hogy a N. M. H.-t megalapító versa-
illesi békeszerződésben sehol sincs a mező-
gazdasági munkások ügyének szabályozásáról
szó, ezért a közgyűlés illetékességét kétségbe
vonja és javasolta az ügynek a napirendről
való levételét. Névszerinti szavazás alapján, így
a kérdés tárgyalását a következő közgyűlésre
halasztották.

A munkaidő erőszakos megrövidítése ellen-
kezik a termelés érdekeivel és a mezőgazda-
sági munka időhöz kötöttségénél és időszakos
voltánál fogva végzetes következményekkel jár-
hatna az erőszakos beavatkozás.

A N. M. H. igazi feladatát a munka tel-
jesítésének és a munka szeretetének hirdetésé-
ben látjuk, mert csak ez vezethet a világ jelen-
legi bajainak orvoslására.

méltót; a néppárti és Averescut istenítő poli-
tikai kirohanások mellett azonban ez a röpirat
számos olyan részletet is tartalmaz, amelyek
mellett nem lehet megállás nélkül elsiklani.

Hogy Erdélyben három és félmillió román
és ezzel szemben egy és háromnegyed millió
magyar és szász lakik, akik között a föld úgy
oszlak meg, hogy minden románra egy hold
és minden magyarra és szászra hat hold föld
esik, ez még a legszelidebb részek közé tar-
tozik. „Már szóval az erdélyi és bánáti magya-
rok és szászok, akik mindössze alig vannak
feleannyian, mint mi, hatszor annyi földdel
bírnak, mint mi románok” mondja tovább a
röpirat, amely szerint az agrárreform főcélja az
ilyen igazságtalanságok helyrehozatala.

A földreformtörvény meghozatalának ha-
tását a következőleg festi a szerző: „Eddig a
magyarok és szászok még mindig reményked-
tek a tegnap visszatérésében, azt képzelhették,
hogy az ő kezükben kell maradjon Erdély.
Most azonban — meg levén szavazva az agrár
törvény — látják, hogy a földdel együtt erejük
is kicsuszlik lábaik alól. Látják, hogy az a pár
magyar gróf és egy maroknyi szász nem lesz-
nek ezután Erdély urai, hanem a román nép,
legrégebb lakója és munkálója ennek a földnek.”

És így tovább.

Már most lássuk mit térít meg a gazdák-
nak ebből az üzemből az elosztásnál? Az ipar
érdekeinek szolgálatára 25 millió, az erdélyi
és bukaresti (?) diákok otthonának, román isko-
láknak 3 millió, muzeális célokra 1 millió, görög
keleti és görög katolikus egyházaknak 23
millió, az erdélyi egyházaknak 600.000 L.,
árváknak 1 millió, hadirokkantoknak 100.000 L.,
román operának 400.000 L., román újságírók-
nak, kaszinóknak, nemzeti otthonnak 800.000 L.,
szobrokra 500.000 L., az összes kisebbségek
kulturális céljaira 700.000 L. és így tovább míg
a végén gazdasági iskolák részére jut a 20
millióból 300.000 L.

„Dragi sateni!” — megszólítással kezdődő,
román nyelvű röpiratot osztogatnak a falusiak
között, amelyben az ismeretlen szerző a föld-
reformtörvény fontosabb intézkedéseit magya-
rázza népies modorban Averescu-párti lével
erősen felereszti.

Ez eddig nem jelentene semmi említésre

Az agrártörvény végrehajtási utasítása.

(Folytatás.)

Az utasítás második szakasza a községi
legelők létesítésére vonatkozó törvény intézke-
déseket magyarázza és különösen említésre
méltó újítást nem tartalmaz, kivéve a 31-ik sza-
kaszhoz kapcsolt utasítást, amely nagy voná-
sokban a sík, dombos és hegyes vidék elbí-
rálására ad irányítást. Eszerint:

A területnek a vidékekre való szétosztá-
sánál egy birtok egy egységnek tekintendő és
az osztályozás kiterjedésére nézve uralkodó
terület természete szerint történik és pedig:

- a) hegyibirtoknak tekintendő az a birtok,
amelyből területének kétharmad része hegyes,
- b) dombos vidéknek tekintendő az a bir-
tok, amelyből területének kétharmad része
dombos,

Gazdák Biztosító Intézete R.-T.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden
biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Székhelye Idelglenesen Arad később Kolozsvár.
Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron,
Brassóban, Temesváron Nagyváradon,
M.-vásárhelyen, Dévan és Nagyenyeden.

c) sik vidéknek tekintendő az a birtok, amelyből területének kétharmad része sik.

A harmadik fejezet a községi erdők létesítésére vonatkozó szakaszokhoz tartalmaz utasításokat. A harminckettedik szakaszhoz fűzött utasítások lényegtelenek, a harmincharmadik szakasz utasításai szerint az erdősültség megállapításánál a családok száma egyenlőnek veendő a községi füst számmal; a kisajátítás útján alakított községi erdő nem mérhető ki csak 15 kilométeres körzeten belül. A véderdőről szóló 35-ik szakasz utasítása szerint véderdők alatt értendők azok, melyek az erdészeti hivatalnál mint ilyenek vannak bevezetve és az erdészeti törvényben előírt célokat szolgálják. A 36-ik cikkben felemlített mentesítés iránti való kérvények az utasítás szerint 1921 július 30-tól számított 90 napon belül adandók be az agrár választmányhoz, ennek megtörténtéről írásban a járási bizottság értesítendő.

Az általános rendelkezésekről szóló szakaszok közül a 38-ik cikkhez fűzött utasítás szerint a víz, vám és más [előjogok kisajátításának kérelmezése esetén a kérvény döntés céljából az agrár választmányhoz terjesztendő fel, amely a kulturmérnökség, pénzügyi hatóság stb. véleményének meghallgatása után kimondja a kisajátítást, de csak az állam használatára.

A 39, 40, 41, 42, 43, 44-ik cikkek utasításai külön említésre méltó újítást nem tartalmaznak, 45-ik cikkhez, amely a kisajátítás után fennmaradt birtok bérbeadását illeti a következő utasítás van fűzve: a tulajdonosok, akik birtokaikat bérbe akarják adni kötelesek erről az illetékes község előjáróságát és az illetékes gazdasági tanácsost értesíteni, közölve a bérbeadás feltételeit, a bérbe adandó birtok részletes kiterjedését a bérlet tartamát és árát. [Az előjáróság a közlés vétele után köteles azt a kézhezvétel napján kifüggeszteni megfelelő jegyzőkönyv felvétele mellett; ugyanezen napon és ugyanezen hirdetésményen az előjáróság összehívja összes nagykorú földmivelő lakóit a falunak a kihirdetés után való legközelebbi vasárnapra az előjáróság helyiségébe illetve a község házára.

Az összehívás napján az előjáróság tudatja a falusiakkal a bérbeadási feltételeket; a tulajdonos vagy képviselője is részt vehet ezen az összejövetelen a célból, hogy megfelelő kért felvilágosításokkal szolgáljon, jegyzőkönyv veendő fel annak felfűrtetésével, hogy kik vettek részt az összejövetelen és hogy mi tárgyaltak. A következő vasárnapra a falusiak újra összehívandók a határozathozatal céljából, hogy a bérletbe részt vesznek-e vagy nem. A bérbevitel elhatározottnak tekintetik, ha legalább 25 földmives késznek nyilatkozik a bérlő szövetkezetet megalkotni.

A második gyűlés után új jegyzőkönyv veendő föl s a tulajdonosnak a hozott határozat tudomására adandó.

Ha második gyűlés után a szövetkezet 15 nap alatt meg nem alakul vagy a szerződésileg megállapított első részlet ki nem fizetetik a tulajdonos föl van mentve a szövetkezetnek való bérbeadás kötelezettsége alól.

A gazdasági tanácsos az ajánlat vétele után azonnal egy fővárosi lapnak beküldi azt közlés céljából. Ha a közléstől számított 15 napon belül egyetlen mezőgazda kérése sem

érkezik be a gazdasági tanácsoshoz a bérbevitelre vonatkozólag, a tulajdonos fel van mentve a mezőgazdának való bérbeadás kötelezett sége alól.

Hogyha ilyen kérvények a gazdasági tanácsoshoz beérkeznek, ő köteles azokat a vétel napján a tulajdonosnak átadni. Több ajánlat esetén a tulajdonos szabadon választhat a bérlők közül legyen akár egy szövetkezet, akár pedig valamelyik mezőgazda.

A 46-ik szakaszhoz részletes utasítások vannak fűzve azesetre, hogyha az állam elővételi jogát gyakorolni akarná.

A törvény 5-ik fejezetéhez a becslésről szóló rendelkezésekhez utasítás nincs fűzve.

A következő rész a végrehajtási szervek alkotására és a kisajátítási eljárásra tartalmaz utasítást, ezekszerint az agrár választmány 18 tagból és 1 elnökből áll, kiket 5 évi tartamra a földmivelésügyi minisztérium előterjesztésére királyi rendelettel neveznek ki; felerészben jogászokból és felerészben mezőgazdasági és közgazdasági szakemberekből alkotandó.]

A jogászok volt vagy tényleges kuriai elnökök vagy bírák, táblai elnökök vagy bírák, egyetemi jogi tanárok vagy kitűnő ügyvédek sorából nevezendők ki, a mezőgazdasági és közgazdasági szakemberek azon személyek közül választandók, akik akadémiai végzettség mellett jelentős tudományos munkálkodást is fejtettek ki.

A választmány három osztályra oszlik 6—6 tagból: a régi királysági, erdélyi és bukovinai osztály; az erdélyi osztály 7 tagból áll ezek közül 1 elnök, székhelye Kolozsvár.

Az agrár választmány dönt a revizióra vonatkozó azon kérdésekben, amelyek az agrár miniszter által eléje terjesztettek a kisajátítási hatóságok végleges határozataira vagy a birtokba helyezés végleges munkálataira vonatkoznak és a törvénnyel ellenkeznek; a revízió kimondása esetén az iratok a határozathozó bizottságnak visszaküldetnek, kivételes esetekben a kisajátításra vonatkozó munkálatokat a közeli más megyei bizottságnak is kiadhatja, amely ez esetben a kisajátítást végzi.

A járási bizottságnál a lezárt birtokhelyezési kimutatások kiegészítését vagyis revízióját kérheti. Ezenkívül az agrár választmány a kolozsvári osztályának hatáskörébe tartozik:

a) az eszközölt eladások revíziója (4-ik szakasz 2. 3. pont)

b) művelhető földnek árvaházak stb. fenntartása céljából kisajátítás alól való mentesítése (6-ik szakasz a/9 pont)

c) felhatalmazást ad a kisajátításra a magyar kormány birtok forgalom korlátozó rendeletére való tekintettel (7-ik szakasz d. pontja)

d) a kisajátítás alól mentes rész leszállítása (8-ik szakasz c. pontja).

e) kivételes esetben leszállítja a kisajátítás alól mentes részt a vidékre megszoított határon alól (9-ik szakasz)

f) helyben hagyja a teljes kisajátítást birtokok cseréje esetén (15-ik szakasz)

g) terméketlen területek kisajátítás alól mentességét kimondja megjavítás kötelezettsége mellett (18-ik szakasz)

h) véleményt mond az esetben, ha egy birtoknak a vidéki mértéken felül való meghagyásáról van szó (22-ik szakasz)

i) átveszi és elbírálja a kéréseket, amelyek

épületek és felszerelés esetleges megvásárlására vonatkoznak (23-ik szakasz)

j) engedélyezi erdők kisajátítását, községi legelők létesítésére vagy kiegészítésére (24-ik szakasz e. pont)

k) engedélyezi a kisajátítás alól való mentesítését azon erdőknek, amelyek bányai vagy kereskedelmi célokra szolgálnak (36-ik szakasz).

l) engedélyezi azon erdőknek teljes kisajátítását, amelyek bármiféle formában a volt magyar kormány ingatlan forgalma korlátozó rendelete alapján vásároltattak (32-ik szakasz d. pont)

m) javasolja vagy nem, a víz jogoknak vagy más előjogoknak kisajátítását (38-ik szakasz)

n) nyilatkozik azokra a területekre vonatkozólag, amelyeket az állam általános érdek szempontjából megtart (40-ik és 107-ik szakasz)

o) az ár kiegyenlítése kérdésében a táblának előterjesztést tesz (49-ik szakasz)

p) kívánatra szakértőket küld ki a megyei bizottságokhoz (49-ik szakasz)

r) engedélyezi községek közötti terület cseréit (118-ik szakasz)

s) határoz elemi és közép iskolák mellett felállítandó mintagazdaságok és új közép gazdaságok létesítésére vonatkozólag (124-ik szak.)

t) javasolja az általános szövetkezeti szempontok céljából szükséges területek visszatartását (140-ik szakasz).

A beadott kérvényekre az agrár bizottság legalább 60 nap alatt válaszol.

A kisajátítási hatóságok végleges határozataival és a birtokba helyezésre vonatkozó végleges határozatokkal szemben, amelyek a törvénnyel ellentétben hoztak, a kérvények közvetlenül a földmivelésügyi miniszterhez nyújtandók be, minden egyéb kérvény, amelyeknek elintézése az agrár választmány hatáskörébe tartozik az agrár választmány kolozsvári osztályának küldendő.

(Folyt. köv.)

Szalmafeltárás.

Irta: id. Molnár Lajos.

Nagy, különösen u. n. földmivesközségek, aztán nagyobb birtokosok s bérlők, esetleg szövetkezők, továbbá városok, melyek határában nagy mezőgazdasági termelés folyik, nemkülönben állami ménetelek s ménes — meg gulya — tehénészettel rendelkező birtokok, tűzérési csapatok leginkább foglalkozhatnak szalmafeltárással.

Az egyes gazda gondolja meg azt: az év mely szakában ér rá, vagy van kényszerítve a feltárással. Mert — télen — esetleg kénytelen vele vagy még kénytelenebb lesz koratavasszal. Amikor legelője nyílik, vagy már zöld takarmánya is van: egyszerre fittyet hány a készüléknek. Pedig nem helyes, mert Medárd táján is lehet 3—4 napos oly hideg szeles esőzés, hogy a Hortobágyon gulya — ménes széjjelszalad, világgá megy, vagy elpusztul s beletelik egy hét, még össze tudják szedni a szomszéd községekből, vagy határaitól. Juhok hullnak rakásra a hideg szeles esőtől, átfázástól és éhségtől. Milyen jó volna ilyenkor egy kis száraz feltárást! Nyáron a nedves feltárat csak úgy meg lehetne szárítani, mint a renden levő füvet; de erre a mi népünk nem lesz kapható, mert előtte a széna csinálás, tengeri s

krumpli töltögetés. Ezek és az aratás megkezdése előtti néhány napon adhatna a feltárónak dolgot, de akkor már igaza van: mit! Hogy előregzdanak mindig legyen egy szekér *avas* (tavalyi) szénája s szalmája, azt majd csak az újabb nemzedék unokái fogják belátni, ha erre már az elemi iskolában is kapnak oktatást, esetleg Mózesnek vöröstengeri átrándulása bemagoltatásának rovására. — Ezen időben tehát a kisebb gazdákra nem igen számíthat a *feltáró*; a nagyobb gazdaságokon kívül legfeljebb a fuvarozással foglalkozók adnának némi keresetet.

Volna még egy mód ez üzlet akadálytalanabb terjesztésére, kihasználására s erősebb alapokra fektetésére: a *feltárás összekötése száritással*; de én ezt most itt egyszerűen csak felemlítem s minden további okoskodástól tartózkodva, csak az eszmét akartam megpendíteni. A szakértők tudni fogják, mi lehet és mi nem?

Eszembe jut még az is, hogy nem kap-e a lakarmány a márólugtól szappan, vagy egyéb kellemetlen szagot s mellékizt: mert akkor hiába volt a költség s fáradság! Aztán ha kelletténél kissé több marólyuggal dolgoztak — úgy véletlenül — nem fog-e ez az állatoknak ártani, hasmenés vagy szorulás képében? stb.

A feltárás erőművi s egyéb költsége sem oly nagy, hogy annak előnyösségét képezeletív — illosoriussá tenné; hanem a készülék tulajdonosára — a vállalkozóra családással járhat, ha pl. 300 helyett csak 200 vagy 100 napon van feltárni valója. Ez már az elevenbe vág, mert a tőkekamat s törlesztés egy, akár 30 ezer, akár 3 ezer mázsát dolgozik fel egy évben. Ebből következik, hogy csak az a feltáró lesz üzempépes s jutányos, melynek 300 napi munkája biztosított.

Ha Románia erdélyi részében, vagy a Magyarországból átkebelezett megyékben volnának oly gazdaságok, hol a feltárást alkalmazzák: nagy hála köteleznék a gazdaközöniséget tapasztalataik közlésével. Oda át Szászberken s a ménesbirtokokon: Kisbér—Bábolnán, tán Mezőhegyesen is minden valószínűség szerint dolgoznak a feltárók. Debrecen, Miskolcot már említettem. — A Gazd. Lapok 1918 Állattenyésztési mellékletén olvastam a hirdetést, mely szerint Bpsten a Motor-éke Részv. társaság Dr. F. Lehmann tanár eljárása szerint szerkesztett szalmafeltárókat ajánl s ajánlattal szolgál a Vezérképviselet VI. Vilmos császár ut 45. I. — Ma is így van-e: nem tudom.

Nagy örömmre szolgálna, ha e cikkem egész terjedelmében a nagyváradi tekintélyesebb napilapokba is átmenne. — a gazdaközöniség érdekében. A biharmegyei gazd. egyesület lapja most nem jár s így a mezei gazdaság itt teljesen Közlöny nélkül van.

Törvények rendeletek.

Egy új törvény

az 1918. évi december 1. után történt átírásokról.

A hivatalos lap 172-ik száma az állami javak, illetőleg az állam felügyelete alatt álló intézmények javainak eladására illetőleg az ilyen ügyletek hatálytalanítására vonatkozólag egy törvényt közöl, amely bevezető részében helyben hagyja a kormányzó tanács 1910. február 6-án kiadott VII. számú rendelkezését a törvényben felsorolt módosításokkal.

E szerint jogilag és tényleg semmisesek a gyulafehérvári 1918. december 1-én megtartott nemzetgyűlés határozata alapján a román királysághoz csatolt területeken fekvő bárminemű javakra vonatkozó ügyletek:

1. az állam javait illetőleg

1. az összes bárminemű ügyletek, amelyek 1918. december 1-je után kötettek, akár a magyar kormány, akár annak szervei, akár más személyek vagy más szervek által, kivéve a román kormány illetékes miniszterét,

2. az összes bárminemű ügyletek, amelyek 1918. december 1-je előtt kötettek és a következő két kategóriába esnek:

a) azok, amelyek bár az összes szükséges törvényes formákkal el voltak látva, de 1918. december 1-ig nem irattak be a telekkönyvbe vagy a melyeknek beírása utólagosan akár engedély nélkül, akár pedig más szervnek mint a román kormány illetékes miniszterének, vagy a kormányzó tanácsnak engedélyezése nélkül történt;

b) azok az ügyletek, amelyeknek lebonyolítására vagy telekkönyvbe való beírására a magyar kormánynak vagy általában magasabb hatóságoknak az engedélye volt szükséges ha ez az engedély meg nem adatott, vagy ha 1918. december 1-je után adatott meg akár beirattak ezek a telekkönyvbe, akár nem.

II. a vármegyék, községek, közintézmények, bárminemű alapítványok és általában az állam felügyelete vagy ellenőrzése alá tartozó összes intézmények vagyona-ra vonatkozólag

az összes bárminemű ilyen javakra vonatkozó ügyletek bárki által legyenek is kötve, ha azoknak lebonyolítására, vagy telekkönyvbe való átírására a magyar királynak, a magyar kormánynak vagy általában magasabb hatóságoknak beleegyezésére volt szükség és ha ez a beleegyezés egyáltalában nem adatott meg vagy bárki által 1918. december 1-je után adatott meg, valamint ha előzőleg kelt beleegyezés alapján a telekkönyvben való átírás 1918. december 1-je után eszközöltetett bármely más szervnek, mint a román kormány illetékes miniszterének engedélye alapján.

A megsemmisítés bárki által bármikor hivatalból bármiféle uton kérhető, a telekkönyvi hatóságok kötelesek az érdekeltek egyszerű kérésére törölni az összes fentiekben felsorolt ügyleteket az állam, vármegyék illetőleg az összes fent felsorolt intézmények azonnal szabad birtokába lépnek a vagyonnak, amelyről szólvó ügylet jelen törvény szerint semmisnek nyilvánítatik anélkül, hogy bárminemű ellenszolgáltatásra, kártalanításra stb. kötelezhetőek volnának.

Az 1918. október 18-ika és december 1-je között a fent felsorolt javakra vonatkozó ügyletekre és telekkönyvi beírásokra nézve a törvény a következőképpen intézkedik

1. a magyar kormány vagy szervei útján kötött ügyletek akár be voltak írva a telekkönyvbe, akár nem semmisnek tekintendő ha a kormányzó tanács által kibocsátott VII/1919. számú rendelet alapján nem jelentettek be,

2. a bejelentett ügyletek ha felsőbb hatóság jóváhagyásához voltak kötve.

Fenní törvény első pillanatra nem látszik a birtoklás szempontjából különös fontosságúnak, ha azonban figyelmesebben átolvas-

suk nyilvánvaló lesz, hogy általa számos régi jogon alapuló birtoklás érvénytelenné nyilvánítatik, ezek közül elsősorban a telepésekre gondolunk, akiknek jelentékeny része a kötött telepési szerződés értelmében átiratlan birtokon gazdálkodott és gazdálkodik s így a fenní törvény rendelkezése alá esik.

A törvénytisztelét nem engedi, hogy a fenní intézkedéseket élesebb kritika tárgyává tegyük, de fel kell hívunk a figyelmet arra, hogy a fenní törvény eltérőleg intézkedik a javak tulajdonjoga szempontjából az eddigi jogszokás és tételes joggal szemben. E tekintetben csak az agrár-reform törvény végrehajtási utasítására kell hivatkoznunk, amely a kisajátítás szempontjából nem föltétlenül csak az 1918. december 1-i telekkönyvi állapotot, hanem a tényleges birtoklást veszi alapul, jelen törvény ezzel szemben 20—30 vagy bármilyen hosszú időre visszamenő tényleges birtoklást a törvényben felsorolt javakra vonatkozólag semmisnek tekint és csak a telekkönyvi állapotot veszi a legtöbb esetben irányadónak.

Telepes községeink közül igen nagy számban vannak olyanok, amelyeknek lakói évtizedek óta tényleg birtokukba tartják a megvásárolt telepeket a telekkönyvi átírás azonban tisztán a telepési szerződések formális okai következtében mai napig nem eszközöltetett; fenní törvény végrehajtása esetén ezek az ügyletek semmisesek és a birtok vissza szállana az államra vagy a telepítést végző intézményre, ehez hasonlóan számos magán ügylet áll telekkönyvileg átiratlanul, de különben teljesen lebonyolítva, a birtokos már évtizedek óta az illető javak használatában, ezek mind semmisesek a fenní törvény szerint, ha átírásuk 1918. december 1-je előtt a telekkönyvben nem eszközöltetett.

Azt kell hinnünk, hogy a törvény alkotásánál törvényhozóink nem ismerték a tárgyalás alatt álló törvény végrehajtásának következményeit a maguk teljességében, nem tudták, hogy ezáltal számos telepes, de az államnak más polgárai is javaikat ellenszolgáltatás nélkül elvesztik.

Ez a törvény annyira belevág összes érintett polgártársaink életéredékébe, hogy annak újabb meggondolás alapján való revíziójára e helyen is felhívjuk az illetékesek figyelmét.

Vágási tilalom. A Mon. Of. 160. száma közli a 4741. sz. min. rendeletet, amelyet a kerületi állattenyésztési és egészségügyi igazgatóságok most küldöttek meg az illetékes hatóságoknak. E rendelet szerint tilos levágni a 6 évesnél fiatalabb magyarfajta, 4 évesnél fiatalabb nyugati marhát. A bika borjuk 1—6 hónapos korukban levághatók. Az üsző borjuk levágása tilos. A juhok, kosok vághatók. A nőstény bárányok levágása tilos. A sertés és malac vágása nem esik korlátozás alá.

Érthetetlen a kormánynak ezen újabb vágási tilalma mert köztudomásu, hogy az állatállomány értékének devalválódásáig felszaporodott és a gazdaközöniség az állatállománynak nem a számbeli, hanem a minőségbeli javítást várja az államtól. Az új adótörvény szerint a 4 drb.-on felüli marha adó alá esik. A kisczudák, valamint a nagygazdák is ezért minden felesleges marhájuktól igyekezni fognak szabadulni. A kínálat így fokozódni, az ár esni fog. —

A vágatási tilalom ellen szól a nagy takarmányhiány is, valamint a kivitel drága és nehézkes volta. A vágatási tilalom helyett inkább a nép kezén levő állomány minőségének javítása érdekében fennálló intézkedések szigorú végrehajtását és a kivitel megkönnyítését kérjük.

Egyleti élet.

Az E. G. E. Növénytermelési és Értékesítő Szakosztályának ülése.

F. hó 24-én tartotta meg az E. G. E. Növénytermelési és Értékesítési szakosztálya első ülését dr. Páter Béla elnöke alatt. Az elnöki szék elfoglalása után, jóleső örömmel jelenti be a szakosztály megalakulását, amelynek működését régóta nélkülözte a kapcsolt területek növénytermelő gazdaközönsége. Bemutatja a f. évi október hó 14-iki igazgató választmányi ülésen jóváhagyott szakosztályi ügyrendet, amelynek alapján megállapítja az ülés határozat képességét. Melegen üdvözlöve a megjelent tagokat az ülést megnyitja és felkéri titkár a tárgysorozat előterjesztésére.

Török Bálint titkár ismerteti a cukorrépa termelők részéről elhangzott panaszokat. Hivatkozik a f. évi szept. hó 26-án, Marosvásárhelyen tartott gazdanagygyűlésen történt felszólalásokra, amelyek alapján az E. G. E. felkérte a cukorrépa termelők panaszai tárgyában való orvoslás keresésére. Ismerteti a cukorrépa termelői szerződések sérelmes pontjait, javasolván, hogy a cukorrépa termelők egy értekezletre hívassanak össze. Az értekezlet célja lenne a közös sérelmek összefoglalása és a jelenleg érvényben levő termelői szerződés revíziója.

Lázár Simon és Parkas Árpád hozzászólásai után a szakosztály elhatározta, hogy a cukorrépa termelőket december hó 15-re Kolozsvárra értekezletre hívja össze. Megkeresi a szakosztály a társ- és rokonegyleteket is a cukorrépa termelői mozgalmának támogatása céljából.

Elhatározta továbbá a szakosztály, hogy hogy összeírja a kapcsolt területeken levő gabona, hüvelyes, takarmány, vetemény- vetőmagvak, vetőgumók, szőlőoltványok, facsemeték, stb. termelésével foglalkozó gazdaságok jegyzékét, hogy a vetőmag iránt érdeklődő gazdaközönségnek mindenkor megfelelő tájékozással szolgálhasson a szakosztály.

Felszeghy Ferenc indítványára kimondotta a szakosztály, hogy az egyesületi heremagtisztító osztály működésének megindíthatása érdekében a lépéseket megteszi. A heremagtisztító osztály t. i. jelenleg szünetel, mert a tisztítóhelyiségek évek óta katonai igénybevétel alatt állanak.

Végezetül kimondotta az ülés, hogy tekintettel a megbízható répvetőmag hiányára, kísérletet tesz a szükségletnek külföldről, közös beszerzés útján való biztosítására.

Több tárgy nem lévén, elnök a megjelenésért köszönetet mondva, az ülést bezárta.

Az adóbevallások határidejének kitolása. Az adóbevallási ívek kitöltése terén a gazdaközönség még ma is tájékozatlan és amint hozzánk jelentik, a vidéki pénzügyi tisztviselők is tájékozatlanok a bevallások kitöltése terén, mert a végrehajtási utasítást csak a közelmúltban vették kézhez és idejük sem volt még annak áttanulmányozására. Ilyenformán felvilágosítással

sem tudnak szolgálni. Egyesületünk a gazdaközönség részéről megnyilvánult óhajnak eleget teendő, sürgős felterjesztéssel élt a kormányhoz a bevallási határidő kitolása tárgyában.

Kisebb szakközlemények.

Az őszi szántás és a szárazság. A gabonának katasztrális holdanként hatezer métermázsá vizre van szüksége, hogy egy jó közepes termést kifejleszthessen. Évente leesik egy katasztrális holdra átlagban huszezer métermázsá viz, eső és hó alakjában.

Amint látható, a szükséges hatezer méter; mázsa viz megvolna ugyszólván minden évben. Csak az a baj, hogy tavasszal és nyáron kevés az eső s az nem is elég a közepes termés eléréséhez. Az évi huszezer métermázsá viznek javarésze ősszel és télen esik le s akkor a legnagyobb része kihasználatlanul elvész. Miután a tavaszi és nyári csapadék rendszerint nem elég, ez okból törekednünk kell arra, hogy a téli csapadékból minél többet felfogjunk. Hiszen ismeretes ama tény, hogyha télen sok volt a hó vagy eső, úgy a vetemények jobban kiállják a tavaszi és nyári szárazságot, biztosabb termést adnak.

Sok hó vagy téli esőzések után azért biztosabb a termés, mert a talaj alsó rétegébe sok nedvesség ivódott be s az alsó nedvesség biztosítja a növények életét szárazság idején.

Sokan nem szántják fel a gabonatarlót hanem legeltetik s agyontaposítják szántójukat. Az agyontaposított tarlók legnagyobb része pedig a tél folyamán is szántatlanul marad. Az ilyen föld felülete kemény s ha megjött a hó őszi és téli csapadék, meg a hó, az nem tud hirtelenül leszivárogni, hanem legnagyobb része lefolyik a barázdába s onnan az árokba. Az a nedvesség, amelyik nem folyt le, a szántatlan föld felületén marad, mert a talaj tömörségénél fogva nem tud hamarosan leszivárogni.

A talaj felületén maradt kevés nedvesség is kárba veszik a szántatlan földön, mert onnan elpárolog a szeles időben. Tehát végeredményben a szántatlanul hagyott föld alig kap valami nedvességet. Az ősszel megszántott földbe tízenegyszer annyi téli csapadék szivárog le mint a szántatlanba. Minél mélyebben volt a talaj ősszel felszántva, annál több csapadék ivódik bele.

Miután a herés és a gyep nagyon sok nedvességet visszatart, azok feltörése csakis ősszel ajánlatos, mert csakis őszi szántás után lesz a gyepfőrében annyi nedvesség, hogy a tavaszi vetemények megélhessenek. Különböző számos gazda tapasztalta már, hogy őszi szántás után a tavaszi vetemények átlagban egy hónappal tovább bírják a szárazságot, mint a csupán tavaszi szántásba vetett növények.

Westsik Vilmos

Irodalmi szemle.

A „Köztelek” 30 éves jubileuma. Az O. M. G. E. hivatalos lapja a „Köztelek” most tünneplő megjelenésének 30-ik esztendőjét. A 30 esztendő alatt a mezőgazdasági érdekek olyan színvonalon való védelmében telt el, mely az ellenfelek tiszteletét is kivívta magának. A legnehezebb időkben és körülmények között is szikla szilárdan állotta meg a „Köztelek” a helyét, ezért a külföldi szaksajtó is készséggel hajtotta meg mindenkor a „Köztelek” előtt az elismerés zászlóját. Nekünk erdélyi magyar gazdáknak vezérünk, tanácsadónk és irányítónk volt a gazdasági és agrárpolitikai kérdésekben. A területbeli elszakadás folytán azonban a „Köztelek” hasábjait sajnálattal kell nélkülöznünk. Laptárcunkat jubileuma alkalmával a legmelegebb gazdatársi szeretettel üdvözlöljük és kívánjuk, hogy az újabb 30 esztendőben hasonló elismerésre méltó lelkesedéssel, kitartással, szakszerűséggel vihesse előbb a magyar mezőgazdasági érdekeket.

SZÖVETKEZÉS.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete e hó 10-én ünnepi közgyűlés keretében ülte meg 30 éves fennállásának jubileumát. A szövetkezeti eszme öltött testet magára a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetében. E szövetkezet, mint alkalmi társulás létesült ezelőtt 30 évvel. A szövetkezésben résztvevő önzetlen férfiak céltudatos, kitaró munkája olyan magas színvonalra emelte fel a szövetkezetet, hogy ma a gazdák érdekében és javára milliárdokat forgat és az elért haszonból milliókat fordít a gazdasági társadalmi intézmények és szakoktatás céljaira, a köz javára. Ez a nemes példa buzdítson minket a legkisebb szövetkezettől a legnagyobbig a szövetkezeti eszme terjesztésére, a szövetkezetek ügyeinek önzetlen, céltudatos irányítására.

A szövetkezetek és a bankok egyeduralma. Sokat hallunk arról, hogy minden milyen drága, amit a földműves termel, de arról kevés szó esik, hogy milyen drága a pénz, bár annak vásárlóképesége majdnem a végtelelnig lecsökkent. A pénz is áru. Árújak pedig a különböző bankok kamatát. A bankoknak ugynevezett kölcsönüzletei nem más, mint a pénznek, mint árucikknek forgalomba hozatala. Ez nagyon jó üzlet. Jó üzlet pedig azért, mert tudvalevőleg a bank nem maga gyártja a pénzt, hanem a betevőktől szerzi meg. Fizet pedig a betevőknek mindezért csekély 3 vagy 4 százalékos vizont pedig annak, aki a bankból vesz fel pénzt a legkülönbözőbb jogcímenek 12—36 százalékos kamatot is kell fizetnie. Egészen világos ezekből, hogy milyen drága a pénz és milyen jó üzleteket csinálnak a bankok. A gazdák mégis a bankokba hordják pénzeiket és hízalják a bankárokat ahelyett, hogy a hitel és fogyasztási szövetkezetek tőkét emelnék, amely intézmények, ha szednének is magas kamatot, az a gazdák zsebeibe vándorolna és nem a bankárokéba. A nagy bankok egyeduralmának letörésére csak úgy tudunk egy lépéssel előhaladni, ha felesleges tőkénket kizárólag a hitel, fogyasztási stb. szövetkezeteknek adjuk át gyümölcsöző kezelésre.

A Kisküküllő-vármegyei Gazdasági Egylet f. hó 26-ára értekezletet hívott egybe, amelynek célja a gazdák adóbevallási ívének kitöltése. Az egyesület kéréssel fordult a pénzügyi reszorthoz a bevallási határidő kitolása tárgyában.

Vegyes közlemények.

A gyergyói Gazdasági egyesület és az adókvető bizottság. Közismert tény, hogy a gyergyóvidéki földek Erdély leggyengébb termőerejű talajai közé tartoznak. Ennek dacára, a becslő bizottság úgy agyonbecsülte a kisgazdák birtokait, hogy pld. egy 30 holdas birtokosnak 9405 lei adót kéne fizetnie a becsü alapján évente. A gazdasági egylet igazgató választmányja ez ügyben rendkívüli ülést hívott egybe. A gyűlésen elhatározták, hogy tiltakoznak a szakértelem hijáival eszközölt becslések ellen és elfogadásra ajánlván megállapították egyben a vagyon és jövedelem adó alapjául vehető értékeket és pedig a következőkben: I. o. szántó (az első szám a bruttó) 20 L., a második szám a kat. holdankénti értéket jelzi 400 L., II. o. szántó 15, 300 L., III. o. szántó 12, 240 L., IV. o. szántó 10, 200 L., V. o. szántó 8, 160 L., VI. o. szántó 5, 100 L., I. o. kaszáló 40, 800 L., II. o. kaszáló 30, 600 L., III. o. kaszáló 20, 400 L., IV. o. kaszáló 15, 300 L., V. o. kaszáló 10, 200 L., VI. o. kaszáló 5, 100 L. I. o. legelő 350, 70 L., II. o. legelő 250, 50 L., III. o. legelő 1, 20 L. I. o. kert 60, 1200 L., II. o. kert 50 1000 L., III. o. kert 40, 800 L. I. o. erdő 10, 200 L., II. o. erdő 8, 160 L., III. o. erdő 6 120 L., VI. o. erdő 4, 80 L., V. o. erdő 3, 60 L., VI. o. erdő 2, 40 L., VII. o. erdő 1, 20 L.

A székelyudvarhelyi szántóföldek becsülése. A Székelyudvarhelyen alakított becsülőbizottság a szántóföldek, rétek, gyümölcsösök és veteményesek tiszta jövedelmét megállapította és pedig az I. osztályú szántó holdjának tiszta jövedelmét 200, kaszálóét 300, gyümölcsösét 800 és veteményesét 1200 leiben. A legjobb minőségű szántóföld holdjának tiszta jövedelme 200 leiben, a legsilányabbé 140 leiben van megállapítva. Ezen megállapítás alapján a tulajdonos fizet a „Cedula A” alapján 200 leies alapnál 15% = 30 lei s a „Cedula C” alapján 12% = 24 lei, összesen egy hold első osztályú szántóért 54 lei, a legsilányabb szántó holdjáért (140 lei u. 15+12%) = 37.80 lei adót. Első osztályú kaszálók adója (300 leinek 15%-a) = 45 és (300 leinek 12%-a) = 36 lei, összesen 81 lei, a legsilányabb kaszálóért (250 leinek 15+12%-a) = 67 lei 50 bani. Egy hold gyümölcsösért (800 leinek 15+12%-a) = 216 lei és egy hold veteményesért (1200 leinek 15+12%-a) 324 leit. Ismerve az udvarhelymegyei földeteket, úgy látjuk, hogy ott a becsülőbizottság tulbuzgósággal végezte feladatát. Az utasítás a legjobb földek értékelésénél engedi meg a 200 L-es hozadék megállapítását, mit fognak akkor a bánáti bizottságok megállapítani? Reméljük, hogy az udvarhelymegyei földművesek nem fognak e magas értékelésben megnyugodni és élni fognak 15 napon belül felebbzési jogukkal.

A méhészek cukra iránt számosan érdeklődtek az E. M. E.-nél. Az E. M. E. az érdekeltek tudomására hozta, hogy a cukorgyár 1 waggon fehér kristalcukrot bocsátott az egyesület rendelkezésére kg-ként 1 leu árban. Tekintve az ár magas voltát az E. M. E. a kg-kénti 1 leu adó elengedését kérte a kormánytól. A kiosztást az a körülmény késlelteti, hogy az egyesület eziránti kérésére a válasz még nem jött meg.

A hadikölcsönök beváltása. A hadikölcsön jegyzésekben nemzetiségre való tekintet nélkül vett részt a kapcsolt területek lakossága. A polgárokon kívül jelentékeny összegeket jegyeztek a magánegyesületek, társaságok, a hatóságok, az árva- és közpénzekből.

Milliókra megy ezeknek az össze és mind-ezek dacára az utóbbi években sem kamatot nem fizetnek, sem a beváltásról nem tudunk semmit. A hadikölcsönkötvények be vagy be nem váltási joga a békeszerződés szerint az utódállamok tetszésére bízott. Az utódállamokban mindenütt megindult a hadikölcsönkötvény tulajdonosok részéről a mozgalom, nekünk is meg kell indulnunk. Eddig több városban (Nagyszében, Temesvár stb.) alakultak e célból egyesületek, legutóbb pedig Tordán indult meg ezirányban erőteljes mozgalom. A Temesvár vidéki egyesület erőteljes hangú feliratban sürgette a kötvényeknek és szelvényeknek teljes értékben való beváltását és ugyanez a célja a tordai szervezkedésnek is.

A postatakarékpénztári követelések megértése tárgyában több oldalról vett érdeklődésre e helyen közöljük a következőket: Az állam magára vállalta a magyar postatakarékpénztárral szemben fennálló követelések kiegyenlítését. Közlebről rendelet fog megjelenni, amelynek alapján záros határidőn belül be kell szolgáltatni a betétkönyveket, a járadékkönyvecskéket, a hadikölcsön részjegyzéseket, továbbá a postatakarékpénztár közvetítésével vásárolt értékpapirokat. Ezekről a közönség elismervényt kap. Ezekben kívül be kell adni a fizetési utalványokat, az üres csekk- és belizetési lapokat, valamint a számlatulajdonosoknak a legutolsó számlakivonatokat.

Magyarországi szeszárak. Fogyasztási szesz Hl-fokonként 170 K, ehez járul Hl-fokonként 101 K 60 f szeszadó és kincstári részesedés. Nagybani gyári ár tehát 271 K 60 f. A denaturált szesz Hl-fokonként 40 K, ipari és gyógyászati célokra használt szesz ára 50 K Hl-fokonként.

Az új időszámítás bajai. A romániai órák egy órával még mindig előbb járnak, mint régen. A háború alatt jött divatba az új rend-

szér, de csak a nyári időben volt érvényes. Itt vagyunk a tél küszöbén és a gazdák egy hét múlva sötét éjszakában vagy lámpafény nélkül végezzék az állatok körüli és a gazdaságban folytatott reggeli munkátaikat. A gyerekek nem fognak az iskolában látni 8-9-ig. A városban a hivatalok lámpa mellet dolgoznak 9-ig. Tehát nemhogy nincs semmi gyakorlati vagy reális értelme, hanem egyenesen káros ez az intézkedés, ezért kívánatos volna, hogy az időszámítás egy órával visszavitéssék, úgy amint régen volt.

Roulette a piacon. Maholnap a roulette játékra is megtanítják a vásárbajáró falusi népet. Ezt a játékot régen csak Monte Carlóban játszották a pénzes nagyrak. A nyáron már a kolozsvári árumintavásáron is megjelent a roulette asztalával két jól öltözött ur s egy embert két nap alatt kifosztottak játékszenvedélye révén annyira, hogy öngyilkos lett. A héten e két ur Temesváron a Scudier-téri piacon jelent meg és zsebelte percnként a falusi nép öforintosait. Nyerésről persze szó sem volt. Ment a toás, csirke, malac, borjú ára a két elegáns ur zsebébe, míg végre egy mester ember felesége meg nem jelent, aki egy 700 L-es disznó eljásztott áráért elverte az urát, a két elegáns urat és telrugta a roulette asztalt. Amíg a földmivelő nép egy hold földjének 200 L értékű hozadékáért egy esztendeig dolgozik és emellett fizeti a magas adókat, a hatóságok télen kezekkel nézik ezeket az óránként dologtalanul ezreket kereső és népet zsaroló semmittevőket, akiket roulette asztalukkal együtt kellene a határon kitenni.

Tojástánc. Több erdélyi nagyvárosban súlyosan érezhető tojáshiány van, amiért a fogyasztók a falusi földmivelő népet okolják, holott tulajdonképpen a tyúkok az okai, mert nem tojnak. De persze azokat hiába szidják a lakcipós, selyembe és prémbe bujtatott naccságok, meg a zöld asztal mellett maximáló urak, mert nem érik fel ésszel. Így nem marad más hátra, minthogy min annyi egyébért a földmivelő népet állítják oda bünbakknak ezért is.

HIRDETÉSEK.

Meghívás. Az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Kolozsvári ipartestületi hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja 1921. évi december hó 7-én d. u. 5 órakor az üzlethelyiségében (Piata Cuză Voda 11. sz. a.) rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívattak azzal, hogy amennyiben ezen a tagok határozatképes számban nem jelenének meg, úgy f. évi december hó 18-án d. e. 11 órakor ugyanazon helyen újabb közgyűlést fog tartatni, mely a napirendbe felvett tárgyakban a megjelentek számára való tekintet nélkül, érvényesen fog határozni. Napirend: 1. Az 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Az 1920. évi zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása. 3. Az 1920. évi mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság I. tagjának választása. 6. Netáni indítványok. 1920. évi január hó 1-én a tagok száma 934, üzleteredmények száma pedig 1969 volt, az évi folyamán belépett 40 tag 464 üzletrésszel, kilépett 23 tag 66 üzletrésszel, tehát marad az 1920. év végén 951 tag 2367 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Cluj, Kolozsvár 1921. okt. hó 20-án. Az igazgatóság.

Meghívás. Az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Kolozsvári magyar és központi hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja 1921. évi december hó 7-én d. u. 4 órakor az üzlethelyiségében (Piata Cuză Voda 11. sz. a.) rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 45. §-a értelmében meghívattak azzal, hogy amennyi-

ben ezen a tagok határozatképes számban nem jelenének meg, úgy f. évi december hó 18-án d. e. 10 órakor ugyanazon helyen újabb közgyűlést fog tartatni, mely a napirendbe felvett tárgyakban a megjelentek számára való tekintet nélkül, érvényesen fog határozni. Napirend: 1. Az 1920. évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Az 1920. évi zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása. 3. Az 1920. évi mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság 3 tagjának választása. 6. A felügyelő bizottság I. tagjának választása. 7. A közösmostoni Hitelszövetkezet beolvadásának elnatározása. 8. Új alapszabályok módosítás. 9. Netáni indítványok. 1920. évi január hó 1-én a tagok száma 1051, üzleteredmények száma pedig 1934 volt, az évi folyamán belépett 20 tag 197 üzletrésszel, kilépett 10 tag 24 üzletrésszel, tehát marad az 1920. év végén 1068 tag 2107 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Cluj, Kolozsvár 1921. október hó 20-án. Az igazgatóság.

„Keresünk megvételre 3 darab 1-1 fél éves szőke mangalica tenyész kant. Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Részvényársaság Gazdasági Osztálya, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.” 3356

Intézői állást keres 40 éves okl. gazdasz azonnali vagy későbbi belépésre, ki Kolozsváron a gazd. tanintézetet és Kassán a 10 hetes szeszfőzői tanfolyamot végezte, beszél magyarul és románul. Nagy uradalomban szerzett 14 évi gyakorlatú és kiténő bizonyítványai vannak. Cim a kiadóban. 3354

Villamos hegesztési vashordókat szeszgyárak, olajkereskedők, cséplőgéptulajdonosok részére legjutányosabban szállít

Hann és Társa

Gép és Műszaki Kereskedelmi R.-T.

A szepesváraljai

Harmatta János r.-t.

villamos hegesztési vashordók gyára képvisellete és bizományi raktára

Cluj—Kolozsvár

Str. Regina Mária (v. Deák F.-u.) 11.

3336

AZ ERDÉLYI GAZDÁK ZSEBNAPTÁRA

gyönyörű kiállításban, nagy terjedelemben, értékes és változatos tartalommal jelenik meg

az 1922 évre.

A szokásos naptárt, csillagászat, névmutató stb. részekén kívül a gazdák nélkülözhetetlen tudnivalóinak egész tárháza lesz az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára, mely a következő részekre oszlik fel: 1. A földművelésügyi minisztérium ügybeosztása. 2. A gazdasági és mezőgazdasági ügyek. 3. Szövetkezeti intézmények ismertetése. 4. Növénytermelés gazdag tartalommal. 5. Állattenyésztés. 6. Takarmányozás. 7. Tejgazdaság. 8. Szőlészet, borászat. 9. Méhnyésztés. 10. Mezőgazdasági számtartás kis-, közép- és nagybirtokosok számára. 11. Mezőgazdasági gépészet. 12. Gazdasági mértan, területközméter stb. kiszámítás. 13. Gyógynövény termelés. 14. Kertészet. 15. Földbirtok poitika. 16. Az erdélyi vásárok időszertintli jegyzéke. 17. Hasznos tudnivalók stb. stb.

A naptár, mely hivatalos lesz a „Köztelek” zsebnaptárát is pótolni, nélkülözhetetlen kézi könyve lesz gazdák közönségének. Ezért mint gazdasági szakkönyv és vezérfonal, ott kell legyen minden falu minden szövetkezetének és magyar gazdaságának asztalán egész esztendőben.

A naptár a előjegyzéseket elfogad az Erdélyi Gazda kiadóhivataltól.

Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára

a legjobb és legrészletesebb hirdetési orgánium. Aki céget, gyártmányt, termelvényt ismerté akarja tenni, az hirdessen az Erdélyi Gazdák Zsebnaptárában. A hirdetési árak a lehető legjutányosabbak. 3338